

Katarzyna Czech

Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach

ZNACZENIE ZAGRANICZNYCH INWESTYCJI BEZPOŚREDNICH DLA WZROSTU INNOWACYJNOŚCI POLSKIEJ GOSPODARKI NA PRZYKŁADZIE BRANŻY FARMACEUTYCZNEJ

Streszczenie: Intensyfikacja działań na rzecz poprawy poziomu innowacyjności polskiej gospodarki jest niezbędnym warunkiem jej rozwoju. Zagraniczne inwestycje bezpośrednie, będąc istotnym kanałem transferu innowacji, mogą odgrywać w tym procesie zasadniczą rolę. Branża farmaceutyczna to jedna z najprężniej rozwijających się dziedzin o wysokim stopniu innowacyjności. Warunki polskiego rynku stwarzają duże możliwości jej rozwoju, który jest stymulowany, w znaczącym stopniu, kapitałem zagranicznym.

Słowa kluczowe: zagraniczne inwestycje bezpośrednie, przemysł farmaceutyczny, innowacyjność.

1. Wstęp

Na poziom innowacyjności gospodarki narodowej składa się wiele różnorodnych czynników. Realia współczesnej gospodarki światowej wymuszają na jej podmiotach stopniową poprawę poziomu innowacyjności. Innowacyjność staje się bowiem w warunkach gospodarki globalnej elementem decydującym o rozwoju gospodarek narodowych.

Jednym z istotnych kanałów transferu innowacji są bez wątpienia zagraniczne inwestycje bezpośrednie (ZIB). Ich dynamiczny rozwój obserwuje się od lat 80., a ich znaczenie w procesie transferu nowoczesnych technologii jest niepodważalne. Ten kanał transferu nowoczesnych rozwiązań technologicznych staje się szczególnie istotny w krajach, których poziom innowacyjności jest wciąż niewystarczający, a barierę stanowi niedorozwój zaawansowanych technologicznie branż i dziedzin zarówno produkcyjnych, jak i usługowych.

Polska u progu kolejnej dekady XXI w. jest krajem o relatywnie niskim poziomie innowacyjności. W tej sytuacji napływ kapitału zagranicznego do branż charakteryzujących się ponadprzeciętnym poziomem innowacyjności może być postrzegany jako istotny element jej poprawy. Branżą taką jest bez wątpienia branża farmaceutyczna ewidencjonowana jako element przemysłu chemicznego.

Celem opracowania jest przedstawienie znaczenia zagranicznych inwestycji związanych z branżą farmaceutyczną dla poprawy poziomu innowacyjności polskiej gospodarki. Zasadniczą tezę stanowi stwierdzenie, że napływ ZIB do branż technologicznie zaawansowanych jest niezbędnym, chociaż nie jedynym, elementem sprzyjającym poprawie ich innowacyjności. W konsekwencji powinno to doprowadzić do podniesienia poziomu innowacyjności gospodarki Polski jako całości.

2. Innowacyjność polskiej gospodarki – próba oceny wybranych elementów

W ocenie innowacyjności polskiej gospodarki jako punkt odniesienia należy wziąć pod uwagę kształtowanie się poszczególnych wskaźników dla całej Unii Europejskiej, chociaż różnice w poziomie innowacyjności między unijną „15”, a kolejnymi 12 państwami członkowskimi są oczywiste. Poziom innowacyjności Unii Europejskiej jako całości stanowi bowiem istotną wartość referencyjną dla wszystkich krajów członkowskich ugrupowania. Mimo zaniechania dalszej realizacji Strategii lizbońskiej poprawa konkurencyjności UE, której fundamentem musi być wysoki poziom innowacyjności, wciąż stanowi jeden z jej głównych celów. W tabeli 1 przedstawiono wybrane elementy związane pośrednio bądź bezpośrednio z innowacjami ewidencjonowanymi w ramach tworzonego na poziomie UE indeksu innowacyjności.

Tabela 1. Wybrane wskaźniki tworzące indeks innowacyjności: Polska na tle UE

Wyszczególnienie	UE-12	UE-27	Polska	Miejsce Polski w UE-27
1	2	3	4	5
Udział wydatków publicznych na B+R w PKB (w %)	0,41	0,65	0,38	23
Udział wydatków przedsiębiorstw na B+R w PKB (w %)	0,38	1,17	0,18	24
Wydatki na technologie informacyjne (% PKB)	2,0	2,7	2,6	18
Wydatki na innowacje niezwiązane z pracami B+R (% obrotów)	1,19	1,03	1,03	13
Udział procentowy MSP wprowadzających własne innowacje w ogólnej liczbie MSP	22,8	30,0	17,2	25
Udział procentowy MSP kooperujących w zakresie innowacji w ogólnej liczbie MSP	9,36	9,5	9,3	17
Publikacje w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego na million mieszkańców	7,7	31,4	1,3	23
Liczba wynalazków zgłoszonych do ochrony do EPO na milion mieszkańców	9,1	105,7	3,0	23
Liczba nowych wspólnotowych znaków towarowych na milion mieszkańców	64,7	124,6	33,2	20

Tabela 1, cd.

1	2	3	4	5
Przedsiębiorstwa wprowadzające innowacje produktowe i usługowe jako procent ogólnej liczby MSP	24,3	33,7	20,4	21
Przedsiębiorstwa wprowadzające innowacje marketingowe i organizacyjne jako procent ogólnej liczby MSP	32,4	40,0	29,1	24
Udział procentowy zatrudnionych osób w sektorach przemysłu średnio wysokiej i wysokiej techniki w liczbie osób zatrudnionych w przemyśle i usługach	5,85	6,69	5,50	16
Udział procentowy zatrudnionych osób w sektorach wiodących w liczbie osób zatrudnionych w przemyśle i usługach	10,64	14,51	10,33	22
Udział procentowy eksportu wyrobów średnio wysokiej i wysokiej techniki w eksporcie ogółem	46,9	48,1	48,9	18
Udział procentowy eksportu wyrobów z wiodących sektorów usługowych wiedzy w eksporcie ogółem	28,6	48,7	27,9	18

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zawartych w: [European... 2009, s. 51-52].

Przytoczone dane potwierdzają niski poziom innowacyjności gospodarki polskiej na tle Unii Europejskiej jako całości, o czym świadczy bardzo niska pozycja Polski pod względem praktycznie wszystkich analizowanych elementów. Poziom naszej innowacyjności jest jednak równie niski na tle tzw. nowych krajów członkowskich UE, co potwierdza średnia wartość kształtowania się omawianych czynników w tej grupie krajów, w porównaniu z analogicznymi wielkościami w odniesieniu do Polski. Jedynie w dwóch spośród 15 porównywanych wielkości indikator dla Polski kształtuje się powyżej średniej dla 12 nowych krajów członkowskich jako ogółu. Odnosi się to do wydatków na technologie informacyjne w stosunku do PKB oraz do udziału produktów wysokiej i średniej techniki w eksporcie ogółem (por. tabela 1).

Tym większego znaczenia nabierają ZIB, których napływ zwykle wiąże się z nowoczesną technologią i nowatorskimi rozwiązaniami organizacyjnymi, a także nowymi produktami.

3. Struktura ZIB w polskiej gospodarce i jej uwarunkowania

Napływ ZIB do Polski jest ściśle związany z procesem transformacji polskiej gospodarki. Tworzenie podstaw gospodarki rynkowej i związane z nim otwarcie gospodarki stworzyło nowe warunki do podejmowania w Polsce przedsięwzięć z udziałem kapitału zagranicznego. Proces integracji z Unią Europejską był kolejnym etapem wzrostu zainteresowania inwestorów zagranicznych inwestycjami w Polsce.

W latach 2004-2008 obserwowano konsekwentny napływ ZIB do Polski o wartości średniorocznej ok. 12,2 mln euro. Napływ ten podlegał, co nieuniknione, okresowym fluktuacjom w związku z wahaniami aktywności gospodarczej. Dowodem

na to jest spadek wartości napływu ZIB do Polski w 2008 r. w stosunku do roku poprzedniego o 42% [*Zagraniczne...* 2010, s. 11].

Coraz większego znaczenia nabiera jednak struktura napływających inwestycji zarówno pod względem formy, jak i branży, w którą inwestują inwestorzy zagraniczni. Z punktu widzenia tematu niniejszego opracowania te elementy wydają się odgrywać najistotniejszą rolę. Należy jednak zaznaczyć, że monitoringowi podlega także struktura geograficzna pochodzenia kapitału.

Z punktu widzenia struktury branżowej inwestowanego w Polsce kapitału należy zaznaczyć, że do 1998 r. ponad połowa kapitału była absorbowana przez przemysł [Karaszewski 2005, s. 46]. W ostatnich latach w strukturze napływających ZIB dominuje sektor usług, na który przypadało w 2008 r. 66% ZIB, podczas gdy na przetwórstwo przemysłowe zaledwie 14% [*Zagraniczne...* 2010, s. 19].

Warto jednak zwrócić uwagę, że w 2008 r., mimo znaczącego spadku wartości napływającego kapitału, inwestorzy zagraniczni praktycznie nie ograniczyli napływu kapitału do branży chemicznej. Wydaje się to świadczyć o stabilności ich zainteresowania tą branżą i potwierdza znaczenie ZIB dla konsekwentnego rozwoju przemysłu chemicznego, w tym farmaceutycznego, a także istniejący potencjał polskiego rynku w tej dziedzinie.

Nie bez znaczenia są też perspektywy napływu ZIB do polskiej gospodarki, wynikające z oceny jej atrakcyjności. W 2008 r. Polska była drugim w Europie, pod względem liczby, kreatorem miejsc pracy utworzonych przez ZIB. Natomiast liczba projektów realizowanych przez zagranicznych inwestorów uplasowała nasz kraj na miejscu piątym [*Reinventing...* 2009, s. 16].

4. Sektor farmaceutyczny i warunki jego rozwoju w Polsce

Branża farmaceutyczna zajęła w 2007 r. w Europie 11. miejsce, a w Europie Środkowo-Wschodniej 25. pod względem udziału nowych miejsc pracy. Ich udział dla regionu Środkowo-Wschodniej Europy wynosił 0,6% ogólnej liczby nowych miejsc pracy utworzonych w 2007 r. [*Otwarty świat...* 2008, s. 23]. Jednocześnie przemysł farmaceutyczny i biotechnologie uznane zostały za źródła innowacyjności, które będą wpływać na rozwój Europy w najbliższych kilku latach [*Otwarty świat...* 2008, s. 16].

Na polskim rynku farmaceutycznym działa obecnie ok. 300 wytwórców leków, z czego 15 firm kontroluje ok. 50% obrotów na tym rynku. Wśród nich przeważająca większość to firmy zagraniczne lub z zagranicznym kapitałem [*Import...* 2009].

Rynek farmaceutyczny w Polsce charakteryzuje się istotną dynamiką wzrostu. Wartość tego rynku w 2008 roku wzrosła w stosunku do roku poprzedniego o 11,5%. Kryzys finansowy praktycznie nie wpłynął na jego kondycję w Polsce. Rok 2008 był bowiem jednym z najkorzystniejszych dla branży farmaceutycznej w kończącej się dekadzie.

Natomiast perspektywy jego rozwoju zakładają dynamikę wzrostu na poziomie 7,4% w latach 2009-2011 [*Polski rynek...* 2009, s. 6]. Perspektywy rozwoju sektora farmaceutycznego oceniane są dla Polski bardzo pozytywnie. Jest to bez wątpienia istotna informacja także dla inwestorów zagranicznych, zwłaszcza w okresie osłabienia koniunktury, które trwa w większości rozwiniętych krajów świata.

W 2009 r. KPMG przeprowadziło badanie wśród 75 największych firm farmaceutycznych. Jako czynniki szczególnie mocno utrudniające działalność w omawianej branży wymieniono [*Polski rynek...* 2009, s. 19]:

- pogorszenie sytuacji gospodarczej w Polsce i na świecie,
- rozporządzenie o reklamie leków z listopada 2008 r.,
- brak przejrzystości w polityce lekowej państwa,
- niejasne i chaotyczne prawo i biurokracja.

Natomiast jako elementy stymulujące rozwój branży istotne znaczenia wskazano [*Polski rynek...* 2009, s. 19]:

- wprowadzenie na rynek nowego produktu,
- wzrost zamożności społeczeństwa,
- dostęp do refundacji,
- dostęp do środków inwestycyjnych.

Ponadto zwracano uwagę na konsolidację albo fuzję z inną firmą oraz na innowacyjność jako elementy, które w największym stopniu mogłyby wpłynąć na rozwój firm farmaceutycznych na polskim rynku. Ostatnie trzy czynniki wydają się mieć istotny związek z kapitałem zagranicznym, który mógłby, bez wątpienia, znacząco przyczynić się do ich zrealizowania.

Według danych GUS wyniki przemysłu farmaceutycznego w 2008 r. były znacznie lepsze niż wyniki przemysłu ogółem. Wspomnianemu wzrostowi wartości produkcji sprzedanej omawianego sektora, wynoszącemu 14,5%, towarzyszył wzrost w przemyśle ogółem, sięgający zaledwie 3,5%. Również z punktu widzenia zatrudnienia przemysł farmaceutyczny wyróżnia się na tle przemysłu ogółem, gdyż zatrudnienie w nim w 2008 r. i w pierwszym półroczu 2009 r. utrzymywało się na względnie stabilnym poziomie. Na uwagę zasługuje także znacząca wysokość średniego wynagrodzenia w sektorze produkcji wyrobów farmaceutycznych na tle innych sektorów przemysłu. Należy odnotować, że w I półroczu 2009 r. średnie miesięczne wynagrodzenie brutto w omawianej branży wynosiło około 5370 PLN, co plasowało omawiany sektor na trzecim miejscu [*Polski rynek...* 2009, s. 39]. Na uwagę zasługuje także jego istotny wzrost w stosunku do roku 2008, który wynosił 14,3% wobec 5,1% dla przemysłu ogółem.

Nie bez znaczenia, zwłaszcza dla inwestorów zagranicznych, jest też fakt, że na europejskim rynku farmaceutycznym Polska zajmowała w latach 2007-2008 wysoką, 6. pozycję z drugą co do wielkości dynamiką wzrostu w roku 2008 na poziomie 17,7%¹.

¹ Wyższa odnotowano jedynie dla Hiszpanii – ponad 43%.

Perspektywy wyrównywania się dochodów ludności, a także proces starzenia się polskiego społeczeństwa tworzą specyficzne uwarunkowania rozwoju branży farmaceutycznej w Polsce i mają bez wątpienia także istotny wpływ na decyzje zagranicznych inwestorów przemysłu farmaceutycznego, dotyczące kierunków inwestycji.

5. Kapitał zagraniczny w sektorze farmaceutycznym **– wzrost innowacyjności**

Branża farmaceutyczna stanowi jeden z segmentów przemysłu chemicznego. Przemysł chemiczny jest natomiast traktowany zarówno w Europie, jak i poza nią jako lider innowacyjności i stymulator wzrostu gospodarczego [*The European...* 2008].

Wyjątkowość branży farmaceutycznej w zakresie innowacyjności potwierdzają zarówno światowe, jak i europejskie rankingi szeregujące firmy pod względem nakładów poniesionych na B+R w poszczególnych latach. W 2008 r. wśród 50 światowych potentatów w tym zakresie znalazło się 7 firm farmaceutycznych, kolejnych 13 zaliczono do branży farmaceutyczno-biotechnologicznej z poziomem wydatków na B+R od 2 do 6 mln euro [*The 2009 Industrial...*, s. 22]. Są to międzynarodowe korporacje obecne na arenie gospodarki globalnej, które umiędzynarodowiły swoją działalność, obejmując ją również Polskę.

W Polsce zmiany w sektorze farmaceutycznym wynikały z procesu transformacji gospodarki. Istotnym elementem tych przekształceń, ściśle związanym z procesem transformacji ustrojowej, był proces prywatyzacji oraz otwarcie rynku dla inwestorów zagranicznych. Obydwa procesy w bardzo istotnym stopniu wpłynęły na obecny kształt sektora farmaceutycznego w Polsce. W tabeli 2 przedstawiono wybrane transakcje prywatyzacji polskich przedsiębiorstw farmaceutycznych przez inwestorów zagranicznych.

Należy odnotować, że proces prywatyzacji ostatnich państwowych przedsiębiorstw omawianej branży w Polsce trwa nadal. Utworzony w 2004 r. Polski Holding Farmaceutyczny pod koniec 2009 r. sfinalizował sprzedaż Polfy Pabianice. Tym razem jednak włoski inwestor Recordati musiał uznać wyższość oferty polskiego inwestora firmy Adamed. Obecnie trwa proces prywatyzacji Polfy Warszawa. Do kolejnego etapu wybrano dwie polskie firmy Polpharmę i Adamed oraz amerykańskiego inwestora koncern Perrigo Company [Chomątowska 2010]. Świadczy to o niesłabnącym zainteresowaniu inwestorów zagranicznych polską branżą farmaceutyczną.

Jednocześnie należy podkreślić, że w grupie producentów leków wyróżnia się producentów leków innowacyjnych (oryginalnych), którymi najczęściej są duże koncerny zwykle o globalnym zasięgu działania, wprowadzające na rynek nowe substancje chemiczne dzięki przeznaczaniu znaczących środków na B+R. To ich działalność, w dużej mierze, decyduje o przypisywanej sektorowi innowacyjności. Drugą grupę stanowią producenci leków odtwórczych (generycznych), którzy wytwarzają substancje lecznicze bądź to na prawach licencji, bądź wykorzystując wygaśnięcie umowy patentowej [Garlińska, Rynek...].

Tabela 2. Udział kapitału zagranicznego w procesie prywatyzacji polskich przedsiębiorstw farmaceutycznych

Polskie przedsiębiorstwo farmaceutyczne	Inwestor zagraniczny	Wartość transakcji w mln PLN	Zakres transakcji	Rok transakcji
Polfa Poznań	GlaxoWellcome	770,3	80%	1998
Polfa Kraków	Pliva	339,1	80%	1997
Polfa Kutno	Enterprise Investors	210,0	99,3%	2003
Polpharma	Spectra Management/ Procom Investment	231,1	52,5%	2000
Polfa Grodzisk	Gedeon Richter	125,0	51%	2000
Polfa Rzeszów	ICN obecnie Valeant	114,3	80%	1997
Polfa Lublin	Spectra Management/ Baxter Terpol	36,6	85%	2002
Polfa Łyszkowice	Byk Gulden	5,5	51%	1998
Polfa Bolesławiec	Gerresmeiher	—	—	1995

Źródło: [Kościńska-Mokrzycka 2008].

Największe światowe koncerny farmaceutyczne mają istotny udział w polskim rynku farmaceutycznym, co potwierdzają dane zawarte w tabeli 3.

Na koniec 2008 r. PAIiZ zarejestrował 21 inwestorów zagranicznych, którzy zajmują się produkcją leków i zainwestowali w Polsce więcej niż 1 mln USD. Były to 4 firmy z Niemiec, po dwie z Francji, Węgier, Włoch, Słowenii, Szwajcarii, Holandii i USA oraz po jednej firmie z Izraela, Japonii i Wielkiej Brytanii [*List of major...* 2009].

Tabela 3. Udział największych firm z kapitałem zagranicznym w polskim rynku farmaceutycznym w 2007 r.

Lp.	Nazwa firmy	Udział w polskim rynku (w %)
1	GlaxoSmithKline	7,6
2	Servier	5,0
3	Novartis	4,2
4	Roche	3,5
5	Pfizer	3,2
6	Sanofi Synthelabo	2,8
7	Avensis	2,7
8	Johnson & Johnson	2,5
9	EliLilly	2,4
10	Pozostałe	66,1

Źródło: opracowano na podst. IMS Health Poland 2007.

Kolejnym dowodem na znaczenie kapitału zagranicznego dla wzrostu innowacyjności polskich przedsiębiorstw, również farmaceutycznych, jest m.in. badanie przeprowadzone na zlecenie KPMG². W 2007 r. 71% poddanych badaniu firm deklarowało współpracę w zakresie B+R z zagranicznymi jednostkami badawczo-rozwojowymi i innymi przedsiębiorstwami zagranicznymi. Z punktu widzenia specyfiki funkcjonowania firm farmaceutycznych, ważne wydaje się także, że 63% badanych firm współpracuje z podmiotami swojej grupy. Współpraca ta w 80% jest oceniana pozytywnie. W latach 2000-2006 udział podmiotów zagranicznych w finansowaniu B+R wzrósł prawie czterokrotnie i w 2006 r. osiągnął 7% [*Czy warto inwestować...* 2008, s. 13].

6. Podsumowanie

Tylko innowacyjna gospodarka może sprostać wyzwaniom gospodarki globalnej. Mimo fiaska Strategii lizbońskiej, według której UE miała się stać najbardziej innowacyjną gospodarką do 2010 r., poprawa innowacyjności nie traci na znaczeniu. W nowej strategii UE na lata 2014-2020 proponuje się wyznaczenie celów związanych zarówno z badaniami, jak i edukacją, co potwierdza znaczenie przypisywane w procesie rozwoju szeroko rozumianej wiedzy.

Polska musi zintensyfikować działania na rzecz poprawy poziomu innowacyjności rodzimej gospodarki. Inwestowanie w branże średnich i wysokich technologii wydaje się warunkiem niezbędnym stopniowego i konsekwentnego realizowania tego celu. Monitorowane wykorzystanie kapitału zagranicznego może, bez wątpienia, przyspieszyć ten proces. Branża farmaceutyczna to jedna z najprężniej rozwijających się dziedzin o wysokim stopniu innowacyjności. Warunki polskiego rynku stwarzają duże możliwości rozwoju sektora farmaceutycznego. Jego ekspansja jest natomiast w znacznym stopniu stymulowana napływem kapitału zagranicznego. Jednak ze względu na specyfikę branży, która z jednej strony, jest związana z ludzkim zdrowiem i życiem, z drugiej natomiast z problematyką refundacji za leki, bardzo ważnym elementem jest przejrzystość istniejących w sektorze farmaceutycznym uregulowań. Negatywna ocena firm farmaceutycznych w sprawie wspomnianego wcześniej rozporządzenia o reklamie leków jest tego najlepszym dowodem.

Właściwe wykorzystanie potencjału innowacyjnego inwestorów zagranicznych w omawianej dziedzinie wymaga więc niezwykle precyzyjnych, a jednocześnie racjonalnych z punktu widzenia wszystkich zainteresowanych stron unormowań. Polska gospodarka potrzebuje innowacyjnej branży farmaceutycznej, wspieranej kapitałem zagranicznym, której działania zgodne z zasadami wolnego rynku nie budziłyby sprzeciwu w polskim społeczeństwie.

² Analizie poddano 75 dużych firm i 59 organizacji naukowo-badawczych (10 firm reprezentowało branżę chemiczno-farmaceutyczną).

Literatura

- Chomałowska B., *Zamieszanie w Polsce* Warszawa, „Rzeczpospolita” z 1.03.2010.
- Czy warto inwestować w innowacje. *Analiza sektora badawczo-rozwojowego w Polsce*, KPMG 2008.
- European Innovation Scoreboard 2008. Comparative analysis of innovation performance*, PRO INNO EUROPE. INNO METRICS, January 2009.
- Garlińska G., *Rynek farmaceutyczny w Polsce*, www.emedyk.pl.
- Import równoległy*, „Puls Medycyny” 2009, nr 9.
- Karaszewski W., *Kilka uwag na temat znaczenia bezpośrednich inwestycji zagranicznych dla kraju przyjmującego oraz skali i znaczenia tych inwestycji w Polsce*, [w:] *Bezpośrednie Inwestycje Zagraniczne w Polsce. Efekty i zagrożenia*, Rada Strategii Społeczno-Gospodarczej przy Radzie Ministrów, Raport nr 46, Warszawa 2005.
- Kozińska-Mokrzycka K., *Firmy z Azji interesują się prywatyzacją Polfy*, www.gazetaprawna.pl, 14.01.2008.
- List of major foreign investors in Poland 2008*, PAIiIZ, Warszawa 2009.
- Otwarty świat. Badanie atrakcyjności inwestycyjnej Europy 2008*, Ernst & Young, 2009.
- Polski rynek farmaceutyczny, kondycja i perspektywy rozwoju do 2011 roku w opinii największych firm farmaceutycznych*, KPMG-PMR, Warszawa 2009.
- Reinventing European Growth, Ernst & Young's 2009 European attractiveness survey*, Ernst & Young, Warszawa 2009.
- The 2009 Industrial R&D Scoreboard*, European Commission, 2009.
- The European chemical industry. Global leader in innovation, supporting growth and well-being in Europe*, Cefic 2008.
- Zagraniczne Inwestycje Bezpośrednie w Polsce w 2008 r.*, NBP, Warszawa 2010.

THE IMPORTANCE OF FOREIGN DIRECT INVESTMENTS FOR THE GROWTH OF INNOVATIVENESS OF THE POLISH ECONOMY ON THE EXAMPLE OF THE PHARMACEUTICAL INDUSTRY

Summary: Intensifying the efforts to improve the level of innovativeness of the Polish economy is a prerequisite for its development. FDI, being an important channel of transfer of innovation can play a crucial role in this process. Pharmaceutical industry is one of the fastest developing areas with a high degree of innovation. Conditions of the Polish market create a great potential for its development, which is driven, to a significant extent, by the foreign capital.